

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poštno ček. račun: št. 9-12410

KATOLIŠKI GLAS

Cena: Posamezna št. L 15
Naročnina: Mesečna L 65
Za inozemstvo: Mesečno L 100

Leto II. - Štev. 29

Gorica - 19. julija 1950 - Trst

Izhaja vsako sredo

„Satanova semenišča“

Satanizem se danes dejansko ostvarja in izživlja predvsem v komunističnem borbenem brezboštvo. Strašno sovraštvo do Boga in do vsega božjega tako razjeda satana, da se poslužuje še tako podlih ukan in zlobnih ustanov, samo da bi škodoval čiščenju božjemu ter po možnosti izrul vero iz src. Pristno satanska ustanova je »Orginform«, ki naj bi po zamisli moskovskih boljševiških brezbožnikov vzgajala v »satanovih semeniščih« kadre peklenških aktivistov za rušenje kraljestva božjega na zemlji.

Ustanova »Orginform« ima svoj sedež v Moskvi. Neposredno odvisna je od samega kremelskega Politburoja. Vodi jo odpadli pravoslavni menih Vasilij Gorjelov, bivši podpolkovnik sovjetske tajne policije. Namen »Orginforma« je, da ustanavlja po vzoru cerkvenih semenišč posebna učilišča

za vzgojo laži-duhovnikov in laži-redovnikov. Upravičeno se kličejo »satanova semenišča«. V teh učiliščih zbirajo nadarjene brezbožnike, zlasti izključene semeniščnike, odpadle duhovnike, propadle dijake, sploh elemente, ki so brez vsake morale in časti. V sistematičnih tečajih predavajo tem »črnim semeniščnikom« komunistične brezbožne nauke in vso marksistično in leninistično-stalinistično teorijo, nato pa še bogoslovne nauke, seveda primerno prikrojene in izmalicene. Tako vzgajajo »kadre satanovih duhovnikov in redovnikov«, ki se teoretično in praktično vadijo za veliko delo »pohujševanja v Izraelu«: vriniti se bodo morali med verni narod ter na zvit način glumiti goreče duhovnike in redovnike, pri tem pa bodo morali vbrizgovati strup nevere, dvigati šumne škandale ter pohujšanja ter tako otipljivo doka-

zovati, da je vera zgolj sleparija in hinavščina.

Orginform je že odprl svoja »semenišča« na Litvanskem, v Latviji, Ukrajini, Romuniji. Na Poljskem deluje podobna organizacija, ki se imenuje »Desinform« in ki je tudi odprla kar pet sličnih komunističnih semenišč, kjer je vzgojila in vzgaja krog 3.000 lažiduhovniških kandidatov.

Tudi na Ogrskem, in sicer v mestu Szeged, deluje slično »semenišče«. Prvi tečaj je trajal šest mesecev. Slušateljem so poda-

jali nauk iz verstva, teologije in drugih cerkvenih ved. Nato so se slušatelji preoblekli v duhovnike, redovnike in redovnice ter pričeli svoje »peklenško delo«: na eni strani so s svojo obleko in teoloških znanjem zavajali in varali verne ljudi, na drugi strani pa so dvigali javno pohujšanje z nesramnim vedenjem v javnosti, na tramvajih, v gledališčih, na ulicah...

Satan je na delu, toda Bog je močnejši. Peklenška vrata ne bodo zmogla!

Odmevi korejskega spora v Italiji

Korejski spor odmeva kakor silen grom po vsem svetu in tudi v notranji politiki Italije. Prvi glasen odjek je bil govor ministrskega predsednika De Gasperi na Trentinskem, kjer se je z odkritimi besedami dotaknil »pete kolone«, ki skrivaj deluje pod zaščito demokratičnih svoboščin zoper demokracijo samo, ter pokazal pri tem na komunistično peto kolono na Koreji, ki je izvedla tako zahrbtni napad na Južno korejsko republiko. Proti petim kolonom se bo znala italijanska demokratična republika na postaven način boriti, je zaključil De Gasperi. Te besede so močno odjeknile v italijanski javnosti, ki se še vedno ni pomirila. Ko so razpravljali o prora-

čunu zunanjega ministrstva, se je ob zaključku zopet dvignil De Gasperi in povedal par gorkih na račun socialkomunistov, ki na eni strani pobirajo podpise za mir in zoper atomsko bombo, na drugi pa zagovarjajo in odobravajo zahrbtni napad korejskih komunistov. Pravijo, da v parlamentu ni De Gasperi še nikoli rabil tako hudih besedi kot to pot. Socialkomunisti so odgovorili na to z veliko propagandno kampanijo v prilog korejskih komunistov in miru ter strašijo italijansko javnost z lažnivimi vestmi o pošiljanju italijanskih čet na Korejo. Ponekod so začeli celo pošiljati ponarejene pozivnice k vojakom.

Romunija izgnala zastopnike sv. stolice

Pretekli teden je vodja apostolske nunciature v Bukarešti škof Gerald O'Hara dobil od romunske vlade ukaz, da mora skupno z avditorjem in tajnikom nunciature zapustiti romunsko ozemlje v teku treh dni. V noti, ki jo je izročilo romunsko zunanje ministrstvo nunciatu, se trdi, da je proces, ki se je vršil v Bukarešti od 20. do 30. junija proti skupini vohunov in izdajalcev, dokazal, da so se člani apostolske nunciature vtikali v notranje zadeve romunske ljudske republike s tem, da so započeli, vodili in se tudi osebno udeležili kovarskega delovanja skupine vohunov, ki so bili v tem procesu obsojeni. — Ta proces je končal, kakor znano, z dvema smrtnima obsodbama in s petimi obsodbami na zaporno kazen. Najmilejša teh obsodb — sedem let zapor — je zadela nekega Nikola Popesco, ki je bil pri nunciatu za šoferja in ki je pri procesu baje izjavil, da je bil za to sprejet v službo, da bi vohunil v korist — Turčije. Vse obtožbe s strani romunske vlade so seveda brez vsake najmanjše podlage. Kominformističnim oblastem je šlo le za to, da bi s podlim obrekovanjem oblatile sv. stolico, jo ožigosale kot sovražnico romunskega ljudstva ter da bi mogle tako tem laže pretrgati diplomatske odnose med Romunijo in Vatikanom. Po izgonu msgr. De Liva iz Prage, je bila Romunija

do zadnjega časa edina kominformistična država, ki je imela z Vatikanom diplomatske zveze. Čeravno je bila kriva romunska vlada najbolj krutega verskega preganjanja sedanje in morda tudi pretekle dobe, čeravno je morala biti sv. stolica priča premišljene in nasilne ugonobitve grškokatoliške cerkve na romunskem ozemlju ter progresivnega zatiranja katoličanov rimskega obreda, čeravno je morala z neznanstveno nevoljo v srcu gledati preganjanje svojih duhovnikov in škofov, ki so šli raje v pregnanstvo in zapore, kot da bi izdali Kristusa in njegovo Cerkev, — kljub vsemu temu ni hotela z odpovedjo diplomatskih odnosov odzvati romunskim oblastnikom možnosti, da bi se vrnila na pot človeškega ali vsaj mednarodnega prava. Toda vsa dobra volja sv. stolice je bila zaman. Njeni zagrizeni sovražniki niso mirovali, dokler niso njenih zastopnikov z zvijačo, obrekovanjem in nasiljem pognali z romunskega ozemlja. Iznebili so se s tem, kakor menijo, nadležne priče, a zgodovina, nepristranska sodnica ljudi in časov, bo tudi to novo nasilje primerno ožigosala ter pokazala — če bi bilo sploh še potrebno — kako brezbožen je komunizem v svojem bistvu in kako krivičen, nasilen in hinavski je v svojih sredstvih in metodah.

Kaj bo z Eritrejo?

V Lake Succes se je zbrala »Mala zbornica« Združenih narodov, da razpravlja o tem, kaj narediti z bivšo italijansko kolonijo Eritrejo. V glavnem je bila predlagana dvojna rešitev: Abe-sinci in Angleži hočejo, naj se Eritreja priključi deloma k Abe-siniji deloma k Sudanu; drugi pa zastopajo načelo, naj se ji podeli samostojnost. To slednjo rešitev želi doseči Italija, ki ima pri tem precej prijateljev, kateri jo podpirajo. Za Italijo bi bila ta rešitev ugodna, ker bi v samostojni Eritreji italijanski kolonisti kot naprednejši del prebivalstva imeli vedno veliko besedo.

Komunistični napad na Trygve Liea

»New York Times« razpravlja v enem izmed svojih člankov o komunističnem napadu na glavnega tajnika Združenih narodov, Trygve Liea. List pravi, da je ta moskovski napad ponovni dokaz, da do sovjetskega komunizma ni mogoča nekakšna moralna nevtralnost.

Sovjetska »Literarna Gazeta« je obdolžila Liea, da pomaga z vso gorečnostjo predsedniku Trumanu in zunanemu ministru Achesonu rušiti Organizacijo združenih narodov. Enako je obtožil Trygve Liea pred nekaj dnevi tudi namestnik sovjetskega zunanjega ministra Gromiko.

Zverinski umor ameriških vojakov na Koreji

S Korejo je prišlo poročilo, da so našli sedem ameriških vojakov zverinsko razmrevljenih. Vsi nesrečniki so imeli z žico zvezane roke na hrbtu. Jasno je torej, da gre tu za zločinski umor vojnih ujetnikov. Prav pa je, da ob tej priliki poudarimo še neko drugo dejstvo. Enake stvari se godijo povsod, kjer pride na oblast komunizem. Komunisti ravnaajo s svojimi nasprotniki kruto in brezsrčno; naj bodo to evropski ali azijski partije, vs imajo enake metode.

Novačenje tujcev v ZDA

V obrambnem ministrstvu Združenih držav izdelujejo podrobnosti za kono, po katerem bodo lahko uvrstili 2.500 posebno sposobnih tujcev v vojsko Združenih držav, ki bodo eventuelno potem postali ameriški državljani.

Po tem zakonu, ki je stopil v veljavo v juniju, lahko vojska Združenih držav sprejme v svoje vrste za dobo 5 let sposobne tujce, neoporočene in v starosti od 18 do 35 let. Sprejeti tujci bodo ves čas svojega službovanja člani rednih ameriških vojaških edinic z isto plačo in isto možnostjo napredovanja kot jo imajo ameriški vojak.

Glasnik obrambnega ministrstva je izjavil, da bodo ameriška poslaništva in konzulati v tujini razglasila podrobnosti, čim bo »mehanika« programa izgotovljena.

VOJNA NA KOREJI

Pretekli teden so se razvijale vojne operacije na Koreji po predvideni poti naprej. Komunistične severnokorejske čete so še vedno napredovale za umikajočimi se četami Mac Arturja. Svoje velike uspehe dolgujejo komunisti v prvi vrsti svojemu izbornemu orožju, zlasti tankom, ki so zgrajeni iz posebno trdega jekla tako, da jih celo 100 kg težke bombe iz letal ne morejo predreti. Veliko prednost pred ameriškimi četami imajo komunisti tudi v tem, da so njihovi vojak v veliki večini veterani iz bojev v Mandžuriji in na Kitajskem. Tudi vojaška komanda je izborna. Poleg tega pa imajo še vedno znatno premoč po številu vojakov. Razmerje med enim in drugimi je še vedno 1 proti 4.

Vsled tega je taktika Mac Arturja sedaj ta, da s počasnim in načrtnim umikanjem skuša pridobiti na času, dokler ne bo okrog južnokorejskega pristanišča Fusan zbral dovolj čet in orožja, da lahko začne uspešno protiofenzivo. V tem primeru bi se ponovil položaj zaveznikov v drugi svetovni vojni, ko so se izkrcali na mostišču v Normandiji, od koder so začeli svojo posrečeno invazijo Francije in Evrope, potem ko so na majhnem

in ozkem ozemlju nagrmadili dovolj čet in materiala. Tako vsaj napovedujejo vojni opazovalci. Medtem se vrši do sedaj najostrejša bitka na Koreji ob reki Kum, katero Amerikanci branijo, Korejci pa skušajo prekoračiti. Po zadnjih vesteh so jo že prekoračili in sedaj prodirajo proti Fusanu.

Na političnem polju je v zvezi s korejskim sporom beležiti dveje poskusov za mirno poravnavo. Na eni strani si prizadeva angleški poslanik Kelley, da bi pripravil Ruse in Amerikance do pobotanja, na drugi strani pa je indijski ministrski predsednik Pandit Nehru poslal osebno pismo Stalinu ter se ponudil za srednika v sporu. Da bodo pa ponujano posredovanje sprejeli v Moskvi ali v Washingtonu, je zelo dvomno.

Nova vlada v Franciji

Plevemu, članu majhne politične stranke, a odličnemu finančnemu strokovnjaku, se je posrečilo, da je sestavil novo vlado iz zastopnikov treh glavnih strank, socialistov, radikalcev in republikancev. Koliko časa bo živela njegova vlada, bomo pa videli. Po vojni ni še nobena francoska vlada učkala starosti enega leta.

narodih so vsled teh vesti zaskrbljeni. Italijanska javnost pa izraža svoje pomisleke zoper verodostojnost takih vesti in njihovo važnost, češ da Tito hoče izrabljati zase mednarodni položaj ter si pridobiti ameriško pomoč. Možno je tudi to. Vendar ni izključeno, če je Stalin sklenil začeti novo vojno, da ne pošlje lepega dne, oziroma neko lepo noč čete svojih satelitov v obiske k Titu v Beograd. Sicer pa pravijo, da je sedaj Tito na Bledu, kjer se zabava z diplomati.

Ob jugoslovanskih mejah

Vznemirljive vesti prihajajo tudi iz Jugoslavije. Tukaj je uradni list »Borba« že parkrat pisal o premikanju čet na bolgarski in ogrski meji, o streljanju med obmejnimi stražniki, o preseljevanju jugoslovanskih manjšin na Ogrskem itd. Vse to stavijo v zvezo, da se morda pripravlja kak nenaden napad tudi na Jugoslavijo. Pri Združenih

OSMA NEDELJA PO BINKOŠTIIH

Iz svetega evangelija po Luku
(Lk 16 1-9)

Tisti čas je povedal Jezus učencem to priliko: Bil je bogatin, ki je imel oskrbnika, in tega so mu zatožili, da mu imetje zapravlja. Poklical ga je ter mu rekel: 'Kaj to slišim o tebi? Daj odgovor o svojem oskrbovanju, zakaj poslej ne boš mogel biti več oskrbnik.' Oskrbnik pa je rekel sam pri sebi: 'Kaj naj storim, ker mi moj gospod jemlje oskrbnitvo? Kopati ne morem, beračiti me je sram. Vem, kaj bom storil, da me sprejmejo v svoje hiše, ko bom od oskrbnitva odstavljen.' In poklical je dolžnike svojega gospoda, vsakega posebej, in dejal prvoemu: 'Koliko si dolžan mojemu gospodu?' 'Sto mer olja', je rekel ta. On pa mu je dejal: 'Vzemi pisimo, brž sedi in zapiši: petdeset.' Nato je rekel drugemu: 'Koliko si pa ti dolžan?' Ta je rekel: 'Sto mer žita.' Pravi mu: 'Vzemi svoje pisimo in zapiši: osemdeset.' In gospod je pohvalil krivičnega oskrbnika, da je razumno storil. Zakaj otroci tega sveta so nasproti svojemu rodu razumniji kakor otroci luči. In jaz vam pravim: Pridobite si prijateljev s krivičnim mamonom, da vas, ko obnemorete, sprejmejo v večna bivališča.

Čudna se nam zdi ta zgodba, ki povečuje oskrbnikovo sleparsko iznajdljivost. Morda se je res kdaj zgodilo, da je prebrisano sleparstvo spravilo v začudenje celo oškodovanega gospodarja samega. Jezusu služi ta zgodba, da nas pouči, kako moramo uporabljati premoženje, bogastvo.

Bogastvo imenuje 'krivični mamon', ker je mnogokrat po krivici pridobljeno: včasih s sleparstvom, včasih s tatvino, včasih z izžemanjem delavcev. Gotovo je pa tudi večkrat pridobljeno po pošteni poti s skrbnostjo in pridnostjo.

Bogastvo je človeku zelo nevarno in ga lahko spravi v pogubo, lahko pa mu tudi pomaga do zveličanja. V bogastvu postane človek pogosto trdosrčen. Nikogar ne vidi poleg sebe. Ne zmeni se za tiste, ki živijo v potrebi. Kaj njemu mar! Pomagajo naj si, kakor si je on. — Jezus večkrat toži, kako težko se bodo zveličali bogataši. Raj so si pač

napravili na zemlji in ga ne iščejo po smrti. Prejeli so svoje plačilo.

Ni pa rečeno, da se mora vsakdo pogubiti, kdor je bogat. Bogastvo mu celo lahko pomaga do zveličanja, če ga prav uporablja. Jezus pravi: Pridobivajte si prijateljev s krivičnim mamonom — to je z bogastvom! Vedno bo okrog nas dovolj ljudi, ki so potrebni naše pomoči. Nikdar se socialne razmere ne bodo toliko zboljšale, da na svetu ne bi bilo revežev. 'Reveže boste imeli vedno med seboj', pravi Jezus. Če tem revežem pomagamo, jih napravljamo za svoje prijatelje, ki bodo za nas prosili pri Bogu. Pri poslednji sodbi bo Jezus najbolj gledal na naša dobra dela. Dobrim bo govoril: Pridite, blagoslovljeni mojega Očeta... zakaj lačen sem bil in ste mi dali jesti, žejen sem bil in ste mi dali piti, popotnik sem bil in ste me sprejeli. Začudenim pojasnjuje: Resnično, resnično povem vam: kar koli ste storili kateremu izmed mojih najmanjših bratov, ste meni storili.

Skušajmo doumeti, da popolni gospodarji svojega imetja nismo mi sami, ampak Bog. In On hoče, da od svojega obilja pomagamo tistim, ki so pomoči potrebni. Le na ta način bogastvo ni ljudem v preklestvo in pogubo, ampak celo v blagoslov in rešenje.

NEDELJSKA MOLITEV

DAJ NAM MILOSTNO, PROSIMO, GOSPOD, DA BOMO VSEKDAR MISLILI IN DELALI, KAR JE PRAV, DA BOMO MOGLI, KI BREZ TEBE NE MOREMO, PO TVOJI VOLJI ŽIVETI.

Koledar za prihodnji teden

- 23. julija, NEDELJA. 8. pobinkoštna. Apolinarj.
- 24. PONEDELJEK. Kristina. Začetek tako imenovanih pasjih dni, ki trajajo do sv. Jerneja (24. avgusta). V tem času se računa, da je najhujša vročina, zato tako imel.
- 25. TOREK. Jakob, apostol.
- 26. SREDA. Ana, matj Dev'ce Marije. Zavetnica krščanskih mater.
- 27. ČETRTEK. Pantaleon, muč.
- 28. PETEK. Nazarij.
- 29. SOBOTA. Marta, devica.

SVETO LETO

Sv. Marija de Paredes

Za nedeljo, 9. julija, je bilo določeno svetniško proglašenje blažene Marije Ane Jezusove de Paredes iz mesta Quito v državi Equador. Rojena je bila tamkaj iz španske družine l. 1618. Živela je vedno med svetom, čista kot lilija med trnjem. Spokornejša kot marsikatera redovnica, je krotila svoje telo s postom, bičanjem do krvi, počitkom pogostokrat na golih tleh, z gorečo molitvijo na kolenih, z molitvijo križevega pota obtežena s težkim križem na rami. Vse to ne toliko za svoje grehe, ampak v zadoščenje za grehe ljudi, ki so se ji smilili. Ko so državo Equador stresali hudi potresi in je divjala

tam strašna kuga, je ta 27 letna deklica Gospodu ponudila svoje življenje v rešenje državljanov od strašnih nesreč. Bog je ponudbo sprejel, Marija Ana je umrla, kuga pa je tudi nehala pobirati svoje žrtve takoj po njeni smrti.

Ta kratek življenjepiš svetnice, je sv. oče orisal v svojem nagovoru neštevilni množici svetoletnih romarjev, zlasti iz Equadorja, in vseh držav Južne Amerike, v svojem nagovoru med sv. mašo v vatikanski baziliki. Zaukazal je, da se spomin te nove svetnice obhaja v vesoljni cerkvi vsako leto 6. maja, na obletnico njene smrti, ki se pa po stari navadi

sv. cerkve imenuje njen rojstni dan, ker jo je rodil za nebesa.

Slovesnosti sv. Marije Ane je prisostvovala množica vernikov še iz drugih krajev sveta: iz Viet-Nama v Aziji, iz Indije, iz Egipta, iz Španske, Irske, Anglije, Belgije, Nemčije, Avstrije s pomožnim škofom Jachymom, iz ZDA, Kolumbije, Mehike, Brazilije in veliko romarskih skupin iz Italije, iz Maroka in Tripolitanijske. Res vesoljna je sv. cerkev.

Otvoritev razstav

Na dan svetniškega proglašenja so na trgu Pija XII. v bližini cerkve sv. Petra odprli tudi naslednje cerkvene razstave: Razstavo cerkvene dobrodelnosti, razstavo cerkvene dejavnosti za blagor duš, mednarodno razstavo cerkvene umetnosti v zapadni cerkvi, v vzhodni cerkvi in v misijonskih deželah.

Spokorni romarji

Prvi spokorni romarji so pešci. Te dni je prišel v sveto mesto množica iz Modene, ki je v petih dneh prehodil svojo romarsko pot, dnevno povprečno 75 km.

Prekosila sta ga v požrtvovalnosti dva Belgijca, oče rudar Herman Sayette in njegov 13 letni sinček Herman, iz vasi Lodelinsart, v okraju Charleroi. Mali Herman je imel desno nogo vsled poškodbe krajšo celih 9 cm, a je na dan svojega prvega sv. obhajila 1948 izprosil od očeta dovoljenje za operacijo, češ da bo po priprošnji Marijini prav gotovo zopet pravilno hodil. Operacija je popolnoma uspela in v zahvalo za veliko milost je mali Herman z očetom dne 25. aprila nastopil romarsko pešpot čez tri države do Rima, kamor sta v vsej vročini srečno prišla 10. julija.

Ameriški črnci in kat. cerkev

V Severni Ameriki živi kakih 14 milijonov črncev, od katerih je le 350 tisoč katoličanov, medtem ko pripada kakih 5 milijonov in pol raznim protestantskim sektam; ostalih 8 milijonov črncev ne pripada nobeni veroizpovedi.

Velika zapreka za njihovo pokristjanjenje oziroma pokatoličanje je sovraštvo, ki vlada med belimi in črnci in ki ga ni mogoče odpraviti od danes do jutri, akoravno se mnogi plemeni mošeje trudijo, da bi to sovraštvo odpravili ter pripomogli, da bi ti potomci pred stoletji v Ameriko prodanih sužnjev prišli do popolne enakopravnosti. Za ta namen se bori tako zvano »medrasno ali medplemensko gibanje«, ki ga podpirajo v prvi vrsti razne katoliške organizacije in ki priredi vsako leto meseca marca »teden medrasne pravičnosti«. Z raznimi manifestacijami, zborovanji, lepaki, radijskimi oddajami, javnimi govori in diskusijami se dela ob takih prilikah na to, da bi izginilo vsako plemensko zapostavljenost, ter da bi prišli črnci do vseh svojih pravic.

Sv. maša na najvišji gori Oceanije

Neki misijonar z otoka Borneo se je povzpел s sedmimi domačini na goro Kinabalu, ki je najvišji vrh Oceanije (4170 m). Po veri domačinov pribivajo na tem vrhu duše umrlih in zato se vodniki turistov branijo vršiti svojo službo, ako se ne prej opravi običajna daritev sedmih kokoši in sedmih jajec. Misijonar je z izgovorom, da je duhovnik, dosegel, da mu ni bilo treba opraviti daritev. Ko je prišel na vrh, je daroval sv. mašo za spreobrnjenje vseh poganov ter se vrnil zdrav v dolino, kjer so se vsi čudili, ko so videli, da se ni ne njemu ne njegovim spremljevalcem zgodilo nič hudega, akoravno niso opravili predpisane daritev.

rom, da je duhovnik, dosegel, da mu ni bilo treba opraviti daritev. Ko je prišel na vrh, je daroval sv. mašo za spreobrnjenje vseh poganov ter se vrnil zdrav v dolino, kjer so se vsi čudili, ko so videli, da se ni ne njemu ne njegovim spremljevalcem zgodilo nič hudega, akoravno niso opravili predpisane daritev.

Sveto leto v Berlinu

Ker nimajo sredstev za romanje v Rim je 180 katoliških fantov berlinske župnije Steiglitz, obiskalo 4 cerkve v amerikanškem delu mesta in opravilo predpisane svetoletne molitve. Začeli so romanje o polnoči, prehodili v procesiji okoli 30 km v osmih urah in so zaključili v domači župni cerkvi s sv. obhajilom.

Pozor — strup!

Lahkožive in nepokorne kristjane, ki še vedno berejo boljševiški »Primeri dnevnika«, opozarjamo na strup, ki ga sika imenovani list te dni proti naši sv. cerkvi. Objavlja daljši sramotilni sp (pamflet) proti svetemu letu. Neki »pisatelj« Ivo Mihovilevič je v svoji bolni lobanji in brezbožnih srednjeveških lažeh zbral najbolj sramotilne domislice. Vsa resna slovenska javnost je že pred leti prelomila s tem listom. Po vseh računih bi moral list že davno umreti, toda podpira ga Beograd na račun stiskanega ljudstva.

Pijanec se spreobrne, ko se v jama zvrne. Tako moremo reči o »Primeri dnevnika«: lagati bo nehal, ko bo končal svoje mizerno življenje.

Opomba: Ob tej priliki opozarjamo na cerkveno delo: Katoličan, ki mora zaradi svoje službe ali študija brati prepovedane časopise in knjige, mora za to dobiti posebno dovoljenje od svojega škofa. (C. i. c. 1402).

Najvažnejša zadeva v tej silni nevarnosti za vero

»V duhovno križarsko vojsko«. To knjižico bi morali imeti v rokah že vsi verniki naših škofij. Vsi, ki so to knjižico prebrali in gledajo na svetovno dogajanje današnjih dni v luči vere, se kaj lahko prepričajo, da je ta duhovna akcija najvažnejše duhovno podjetje te ure. Ali smo tako majhni, da bi ne mogli z molitvijo tudi mi poseči v razvoj dogodkov?

Gospode prosimo, naj to zadevo razložijo vernikom, ki radi sledijo pastirjem, ko jim kaj izredno velikega priporočijo.

Duhovnikom

V mesecu septembru bosta v gorjskem Malem semenšču dva tečaja duhovnih vaj za duhovnike. Prvi bo od 18. do 23. sept. v slovenskem jeziku predvsem za slovenske duhovnike goriške in tržaške škofije; drugi pa od 25. do 30. sept. v italijanskem jeziku. Duhovniki smejo izbrati med enim ali drugim tečajem, ali pa iti tudi drugam na duhovne vaje. Za te duhovne vaje se je prijaviti na goriškem nadškofijskem ordinariatu.

Dekletom

ki se želijo udeležiti duhovnih vaj v Gorici, katere se bodo vršile od 22. do 26. avgusta, sporočamo, naj pohitijo s prijavi, ker je razpoložljivih mest le omejeno število. Za sprejem pa se bomo ozirali na one, ki se prej prijavijo. Prijavit se je treba: Stolno župnišče, Corte S. Ilario N. 7, Gorizia.

Možem in fantom

sporočamo isto kot dekletom. Tudi vi pohitite s prijavo za duhovne

vaje, da ne boste prepozni. Iz vsake fare naj se vas nekaj zbere, da pride k duhovnim vajam si okrepiti duha in očistiti dušo. Naslov za prijave je isti kot za dekleta: Stolno župnišče, Corte S. Ilario 7, Gorizia.

Sv. oče sprejel nuncija iz Bukarešte

Dne 17. julija je sv. oče sprejel v Gandolfu, kamor se je preselil zaradi rimske vročine, msgr. O' Hara, nuncija, ki ga je romunska vlada izgnala iz komunistične republike.

Audienca je trajala dolgo in so v njej poročali o stanju katoličanov v Romuniji in na Balkanu. Pred odhodom iz Bukarešte je nuncij izročil romunski vladi protestno noto zaradi izгона in je odgovornost za ta njen korak odklonil, ker se nunciatura ni nikdar umešavala v notranje romunske politične zadeve, temveč je le branila pravice katoličanov v Romuniji glede svobode vesti in verskega prepričanja.

Vatikanski radio je 17. 7. sporočil, da je umrl v romunski ječi eden izmed 11 zaprtih romunskih katoliških škofov, msgr. Basil Aftenie zaradi trdosrčnega ravnanja z jetnikom, ki je imel šele 51 let.

Dirigent A. Neffat umrl

V Ljubljani je umrl dirigent ljb. opere, skladatelj in biv. direktor mariborske opere Anton Neffat. Pokojnik je vse svoje velike sposobnosti stavil v službo napredku slovenske opere, ter si je za njen razvoj pridobil velike zasluge. Pred leti je bil nekaj časa tudi dirigent pevskega zbora »Ljubljana« in Sattnerjevega zbora v franciškanski cerkvi v Ljubljani.

Zlatomašnika

Dne 22. julija bo minilo 50 let, odkar sta prejela sv. mašniško posvečenje č. gg. Valentin Batič, župnik na Slapu pri Vipavi, in Jožef Milanič, dekan v Medani v Brdih. Voščimo jima še mnogo delovnih let v krepkem zdravju.

Brata Ušeničnika zbolela

Težko sta zbolela v Ljubljani brata msgr. dr. Aleš in dr. France Ušeničnik. Dr. France Ušeničnik si je zlo mil nogo v kolku. Ker sta oba v visoki starosti (oba že nad 70 let), se v Ljubljani resno boje za njuno življenje.

Romanje na Sv. Višarje

Goriško dobrodelno društvo priredi romanje na Sv. Višarje prvo nedeljo avgusta. Odhod iz Gorice s koriero v nedeljo 6. avgusta dopoldne. Povratek drugi dan zvečer. Kdor se želi udeležiti romanja, naj se zgleda v pisarni Dobrodelnega društva v Gorici Riva Piazzutta 18 vsak dan od 9. do 12. ure.

Goriškim romarjem

dajemo na znanje, da se bo svetoletno romanje vršilo od ponedeljka 11. sept. do sobote 16. sept. V ponedeljek 11. sept. bo odhod s posebnim vlakom z goriške postaje v prvih dopoldanskih urah. Prihod v Rim istega dne zvečer. V večnem mestu se ustavimo tri dni, v torek, sredo in četrtek, da prejmemo svetoletne odpustke, obiščemo sv. očeta in si ogledamo glavne rimske znamenitosti. Odhod iz Rima bo v petek zjutraj proti Asiziju. Mesto sv. Frančiška si ogledamo še isti dan popoldne in nato bomo ponoči nadaljevali pot proti Gorici, kamor dospemo v soboto 16. dopoldne. To je v glavnem spored goriškega svetoletnega romanja. Natančneje bomo pa o tem sporočili. Kdor se še misli vpisati, naj pohiti, ker z 31. julijem se vpisovanje zaključuje.

GOSPODARSTVO

Težave z agrarno reformo

Agrarna reforma v Italiji je zelo sitna zadeva. Predvsem je zemlje premalo, da bi mogli zadovoljiti koslikor toliko vse zemlje potrebne. Nekatera, dobro organizirana velepossestva, ki dajajo visoke pridelke in ki zaposlujejo mnogo ljudi, sploh ne kaže razdeliti, ker bi zaradi tega donosnost zemlje padla, prazni bi bili vzorni velikanski hlevi, brezpotrebna gospodarska poslopja itd. Pa tudi z razdelitvijo latifundijev, ki morajo dati največ zemlje v agrarni fond, ni zadeva enostavna. Predvsem je zelo draga.

Latifundiji, predvsem v Južni Italiji in na Siciliji, so velikanske pozvršine zemljišč, ki so bile dosedaj slabo obdelovane; večinoma so sejali

1) Odkupnina zemljišča — gola zemlja	L 1.000.000
2) zgraditev stanovanjskih in gospodarskih poslopij	» 4.000.000
3) zraščanje grap, odstranitev kamnja in nepotrebnega grmčevja	» 1.000.000
4) ureditev notranjih cest, dovodnih in odvodnih jarkov	» 1.000.000
5) Nasad sadnega in drugega drevja na 1/10 površine (1 hekt.)	» 1.000.000
6) nabava živega in mrtvega inventarja (živine in orodja)	» 2.000.000
skupaj	L 10.000.000

Iz tega računa razvidimo, da predstavlja vrednost zemlje komaj 1/10 vsega potrebnega kapitala. In če se nima agrarna reforma tako izvesti, če se nima ostvariti življenja sposobnih posestev, je boljše, če se pustijo vse pri miru. To pa zopet ni mogoče in zato je pač država prisiljena, poiskati potrebna denarna sredstva. Zato pa gre vse počasi.

LIJDSKE ŽITNICE

v Italiji bodo prevzele 16 milj. q letošnje letine pšenice. Pri nas je za prevzem mehke pšenice določena cena 6250 lir za 100 kg. Trda pšenica, ki je pa pri nas ni in iz katere proizvajajo testenine, ima za 750 lir višjo ceno.

Francosko-nemški kmetijski »pool«

V dveh predzadnjih številkah smo pisali o jekleno-premogovnem dogovoru med Francijo in Nemčijo. Omenili smo tudi, da bodo vključene v ta dogovor tudi Italija in države Beneluxa.

Takrat smo tudi pripomnili, da bo jekleno-premogovni »pool« le začetek tesnejšega gospodarskega sodelovanja med državami in da se bo sodelovanje gotovo razširilo tudi na druga gospodarska polja.

Danes se že resno govori o kmetijskem dogovoru med Francijo in Nemčijo, predvsem kar se tiče sladkorne pese in industrije sladkorja. Francija prideluje preveč sladkorne pese, katere kupijo domače tvornice sladkorja komaj en del. Na drugi strani pa Nemčija prideluje premalo

samo žito, ali so služili za pašo ovčjem čredam ali pa kot lovišča. Na teh latifundijih ni stanovanjskih in gospodarskih poslopij — ali so zelo daleč narazen —, večinoma ni cest in vode, okoli. Zato na teh latifundijih ni mogoče izvesti agrarne reforme samo na ta način, da se sedanje lastnike razlasti, se jim plača odškodnina in se zemlja razdeli med zemlje potrebne. Potrebno je mnogo drugega.

Izvedniške komisije za agrarno reformo predvidevajo na latifundijih ostvaritev zaokroženih posestev v srednji razmeri 10 hektarjev. Če pa hočejo taka posestva biti življenja sposobna, je treba potrositi za organizacijo ogromne vsote, in sicer:

16. milj. q pšenice odgovarja približno 1/5 letošnje letine. Kmečke organizacije se borijo zato, da bi država vskladiščila večje količine pšenice — in jo plačala po omenjenih cenah —, ker predvidevajo veliko potrebo in znatno znižanje cene na prostem trgu s pšenico.

USKLADIŠČENJE ŽITA

G. prefekt v Gorici je z dekretom 10. 7. t. l. določil, da so pridelovalci pšenice, ki so v preteklih letih oddajali pšenico v skladišča (amasso), dolžni tudi letos uskladiščiti v enakem svoj pridelok do 31. avgusta. Morebitne pritožbe proti odmeri količine je treba vložiti do 20. julija.

druge hrane in krme in bi zato lahko prenehala pridelovati sladkorno peso. To je ena točka dosedanjih pogovorov.

Staljšče Italije je zelo prijazno poskušnam, da pride do ožjega sodelovanja med zapadno-evropskimi državami glede kmetijskih pridelkov. Italijani bi radi dosegli, da bi bila v Zapadni Evropi sploh prosta trgovina s kmetijskimi pridelki. Na ta način bi Italija lahko prodala, posebnost v Nemčijo, odviske kmetijsko-vrtnarskih pridelkov. — Ni pa verjetno, da bo taka prosta trgovina s kmetijskimi pridelki kaj kmalu uveljavljena, ker bi visoko industrializirane države — predvsem Nemčija — zahtevale tudi prosto, to je carine prosto, trgovino z industrijskimi izdelki, kar bi gotovo škodilo italijanski industriji.

BOŠTJAN FRANKO:

Zadnji dnevi velikega mučenika

POVEST IZ MISIJONSKEGA DELOVANJA V SEVERNI AMERIKI

Pet tednov je že preteklo. Timankov zunanji nastop je ostal mrzel in ošaben; toda ostremu patrovemu očesu ni bilo ušlo, da se je naselila globoka žalost v mladeničevo srce. Vedno bliže je prihajal čas, ko se bodo irokeški vojščaki vrnili s svojega pohoda; z vsakim dnem je izginjal dober del upanja na rešitev iz ujetništva. Mladenčica je najbrž težko žalostila, ker ni dal Chionata še nobenega znamenja svoje navzočnosti. Tudi misijonar ni več mnogo računal na pomoč Huroncev. Sklenil je, da na ta ali oni način pobegne. Pri tem se je nekoliko zanašal na

Huangovo ženo in na večjo svobodo gibanja, ki si jo je pridobil vsled bolniških objektiv. Spoznal je vas in polagoma tudi navade prebivalcev. Brž ko mogoče morata zasnovati s Timankom, ki je gotovo pogledal vsak kotiček, načrt za beg.

Bilo je soparno jutro. Ponoči je divjala huda nevihta, ki je pognala prebivalce Andagarona, ki so v prolektni vročini spali ponočev na prostem, v njihove koče in tim utrjala marsikako uro spanja. Sonce je že davno vzhlo, ko so šli otroci hrumno k belemu možu. Toda danes so ostali v majhni razdalji. Videli so, da je prihajal Timanko z dolgimi koraki k patru. Ta jim je prijazno pomagal bliže, ne da bi se brigal za Huronca, in ko jim je tudi Timanko namignil, jih je strah popustil.

»Ondessonk, pomagal ti bom,« je rekel Timanko in mu ponudil roko. Tega že dolgo, dolgo ni bil storil. »Če hoče moj prijatelj, dobro!« Beseda prijatelj je vidno razvese-

Prej ali slej pa bodo gotovo morale pasti meje med posameznimi državami; industrija se bo razvijala tam, kjer so dani naravni predpogoji za njo, in kmetijstvo tam, kjer ima najboljše pogoje. Posebne komisije proučujejo celotno vprašanje.

Omembe je tudi vredno, da so osrednje organizacije živinorejcev iz posameznih držav ustanovile posebno živinorejsko zvezo za celo Zapadno Evropo. Sedež te zveze je v Rimu skupno z mednarodnim kmetijskim, oziroma uradom za razdeljevanje živeža (FAO).

PREVEČ MASLA...

Mnogi si ga ne morejo kupiti, ker je predrago, a trenutno je v Zapadni

Evropi preveč masla. V Franciji je država vskladiščila ogromne množine masla, ki ga bo prodajala v zimskih mesecih, ko ga je redno premalo. — Na Danskem je maslo glavni izvozni predmet, ki je bil redno prodan v Anglijo. Slednja se pa danes obotavlja, da bi vsega kupila, ker je zelo dvignila domačo proizvodnjo in ker ga mora kupovati od Avstralije in Nove Zelandije, ki sta v zvezi angleške države. Amerika ne more kupovati evropskega masla, ker ga ima sama preveč in bi ga rada prodala drugam. — Kje je izhod? Znižanje cen oziroma dvig nakupovalne možnosti potrošnikov! To pa je lahko reči, a kako izvesti?

Seja goriškega občinskega sveta

V torek 11. t. m. je imel mestni svet ob 20.30 svojo sejo. Obravnavali so proračun za 1950, ki je skrbno sestavljen in obravnava vse zadeve mestnega gospodarstva. Iz njega je razvidno, da mora centralna vlada obrniti posebno pozornost našemu ohromljenemu mestu.

Izmed slov. svetnikov je odobril g. Paglavac (fronta) zidavo novega šol. poslopja na »Malih Rojcah«, ki naj omogoči, da bosta štandreska slov. osnovna šola in otroški vrtec zopet prišla v posest svojih šolskih prostorov.

G. Bratuž (SDZ) je priporočil g. županu in ožjemu svetu, ki kažejo vso dobro voljo za podvig šolstva v občini — 65 milijonov, je v ta namen v proračunu — naj bi se v mestu odprla vsaj dva otroška vrtca za slov. otroke na zračnem in sončnem kraju. Župan in svetniki so izjavili obeh slov. zastopnikov sprejeli mirno na znanje in si jih zabeležili.

Oglasil se je tudi g. Pavlin (fronta), ki je priporočil, naj pri odpuščanju iz obč. službe ne bodo prizadeti samo Slovenci — to je vzbudilo nekaj hrupa na desnici. Župan je obljubil, da bodo pri tem strogo pravični.

Svetnik Batt (kom.) je priporočil več razsvetljave na periferiji mesta in več redu na mestnem pokopališču. Dr. Culot je govoril o olupšavi mesta, ki naj se doseže tudi s tem, da se poderejo razni neokusni zidovi, ki zastirajo pogled v lepe vrtove in ovirajo zraku in luči pot.

Dr. Verbič je svetoval, kako bi se koristnejše uporabljali odpadki v mestni klavnic.

Ker je odbila ura polnoči, so zaključili sejo, ki se je nadaljevala v petek ob 20.30 na Gradu.

Po uvodnih besedah županovih je spregovoril prof. Dr. Gianantonio, referent za šolstvo, ki je z njemu lastnim poudarkom hotel svetniku Bratužu za vselej dopovedati, da število razredov v vseh šolah, nižjih, osnovnih in srednjih, zavisi od števila

otrok. Čim več vpisanih otrok, tem več bo razredov, tem več učnih moči. Slovenska manjšina naj ne bo vedno polna predsodkov in strahu. Veruje naj v pravičnost in dobro voljo oblast, ki je vedno pripravljena upoštevati in ugoditi upravičenim zahtevam državljanov. — (To naj si zapomni slovenski starši! Od njih je odvisno, če bomo mi slovenske šole v Gorici ali ne. Op. uredništva). Nato je g. svetnik Di Gianantonio podal statistične podatke o sedanjem stanju in razmerju učencev do učnih prostorov in učnih moči. Ugotovil je, da pride na 20 slov. otrok 1 učitelj in 1 učni prostor. Poudaril je še enkrat, da občinski proračun obsega samo upravo šol, a da nima no-

benega vpliva v didaktični vprašanji.

Glede vojašnice na »Malih Rojcah« je izjavil, da zadobi vzvišenejši namen, ako bo spremenjena v šolsko poslopje.

Sledilo je burno odobravanje od strani italijanskega občinstva. (Jemljemo na znanje. Saj nič drugega ne zahtevamo kot pravičnost). Le to nam ne gre v glavo, da je med tem občinstvom še vedno kak element, ki bi najraje skočil iz kože, ko le sliši ime »sloveno« in ki straši za stopnike manjšine z imenom »huj« skač ljudstva«, ki bodo dajali nekoč težak odgovor.

Nato je občinska seje razpravljala o hiralnici, sirotišnicah, bolnicah in drugih dobrotelnih ustanovah, ki stanejo občino letno nad 77 milijonov. Dobrih teh ustanov so deležni tudi premnogi reveži, begunci itd., ki niso stari goriški občinarji.

Na vprašanje svetnika Bratuža smo izvedeli, da sta v Slov. sirotišču le 2 otroka, ki imata pravico in uživata podporo od občine.

Dr. Culot je nasvetoval v zvezi s šolo na »Rojcah«, naj bi se tam postavil veličasten občinski dom, ki bi objel vse občinske urade, ki so raztreseni po mestu, in bi prihranil občinarjem s tem mnogo tekanja ter z znižanjem števila osebja tudi zmanjšal občinske izdatke. Predlog naj služi občinskemu svetu le v premislslek, a ne za današnje glasovanje.

Proračun je bil nato sprejet z glasovanjem, ki pa se ga je vzdržala fronta.

DOPISI

IZ DOLINE

G. urednik! Pošiljam Vam nekaj veselih in žalostnih novic iz Doline. Kakor se v življenju vrstijo veseli in žalostni dnevi, tako je tudi prava kronika ogledalo naših sončnih in temnih dni.

PRVO SV. OBHAJLO

Pri nas se je letos zgodilo, da smo imeli kar dvakrat prvo sv. obhajilo. Na praznik sv. apostolov Petra in Pavla je pristopilo prvič k angelski mizi devet mladih kristjanov iz Sočerja (Cona B). To niso bili več šolarji ampak po večini starejši in le poveljne razmere so krive, da so komaj sedaj opravili svojo krščansko dolžnost.

ROMANJE NA BARBANO

Prve dni julija smo poročali na Barbano. Kakor vsepovsod pravijo starejši ljudje, je današnje romanje le še komaj podoba pravega romanja. Sedaj smo se že tako navadili, da združujemo romanje z izletom, kar

pa je seveda še vedno prav, čeprav si kakšen drugače misli. V zvezi s tem romanjem samo eno novico, ki bo za mnoge nam podobne kaj koristna: za delavniške izlete in romanja imamo sedaj na razpolago velik avtobus (52 sedežev), ki ima vse prednosti najboljšega avtomobila. Avtobus je last opuškega tramvaja.

GOD SV. URHA

V sredo 4. julija smo obhajali god sv. Urha, našega farnega patrona. Bil je prav lep dan, a bi moral biti še lepši Dopoldanska pobožnost se je izvršila v vsej slovesnosti, popoldne pa smo molili rožni venec — žalostni del in še druge spokorne molitve v skupno zadoščenoje Bogu za veliko pohujšanje, ki se je zgodilo prav na dan farnega svetnika. V kinu »Dolina« so predvajali umazani nemoralni film, ki je cerkveno za vse prepovedan, po policijskem predpisu pa samo za mladoletne. Vse se je storilo, da bi se to pohujšanje ne zgodilo na največji farni praznik. Končno so lastniki

lila mladeničevo srce. »Delal bom kot oče molitve.«

Misijonar ni zaupal lastnim očem, ko je videl, da je ponosni Huronec vzel na kolena Huangovega sinčka. Malček je plaho pogledal Timanku v oči; ko mu je pa ta nežno izmival obraz, je tiho in mirno držal in se zadovoljno smehljal. Potem je teklen domov in klical: »Timanko ni več hud; Timanko ni več hud!«

Ko je bilo vse končano, je stopil Timanko s patrom v koč. »Oče molitve, ali se sedaj veseli tvoje srce svojega sina Timanka?«

»Vriska, Timanko. Samega sebe si premagal.«

»Timanko nima trdega srca. On pozna in razume duhovnikovo ljubezen. Reci, Ondessonk, ali živim v tvoji duši?«

»Da, Timanko.«

»Danes bolj kot pred tedni, ko sem ti stavil isto vprašanje? Ali se spominjaš?«

»Mnogo bolj.«

»Pokaži mi torej podobo krščanskega Boga.«

Pater je izvlekel križ. Timanko ga je vzel v roko in ga pogledal. »Ljubim tega Boga; toda še ne dovolj. Oče molitve, ne jezi se nad svojim sinom.«

Misijonar je spoznal, da notranja zmaga še ni popolnoma dobljena; vendar ni šilil Timankove dobre volje k hitri odločitvi. Vsled silno razvitega čuta svobode, ga je moral pustiti, da je sam dobojeval notranji boj. Zato mu je prijazno odgovoril: »Tudi črna suknja ga še ne ljubi dovolj.«

Huronec je pritisnil svoje ustnice na križ, kot je videl včasih patra in ga je vrnil. Potem pa je rekel s tihim glasom: »Ondessonk, kaj je slišalo tvoje uho to noč?«

»Bobnenje groma.«

»In z glasom groma?«

»Jastrebov krik.«

»Oče molitve, ali govori tvoj jezik resnico? Krik si slišal?«

»Zvenel je dvakrat, trikrat. Samo vajeno uho ga je moglo slišati.«

»Odkod je prihajal glas?«

»Zdelo se mi je, da od reke Mohawka.«

»Oče, tvoje uho je tanko kot Hurončovo. Sedaj ve Timanko za trdno, da je Chionata blizu; vedel sem, da bo prišel.«

»Kaj misli moj prijatelj sedaj storiti?«

»Ondessonk, nocojšnja noč nama prinese življenje ali smrt. Chionata moram najti. Ti pa moli k Velikemu duhu, da se tvoj sin vrne in te reši.«

»Da, to bo Ondessonk storil. Toda, ako zabrani kaka zapreka sestane?«

»Potem morava na vsak način to noč ubežati. Chionata je tu. O tem sem gotov. Vsaka ura je dragocena. Timanko je vse pripravil. Ali ve Ondessonk, kako se človek zvije skozi ozko luknjo?«

Pater se je moral smehljeti. »Luk-

kina prišli tako daleč, da so predlagali, naj župnik plača stroške (15.000 lir) in filma ne bodo predvajali. G. župnik je bil takoj pripravljen plačati veliko vsoto, česar seveda nasproti niso pričakovali. Po daljšem razgovoru so požrli besedo in tako poleg dneva prvega sv. obhajila s slabim filmom umazali največji farni praznik.

NESREČA

NA BOLJUNSKEM MOSTU

Štiri dni nato se je zgodila na boljunškem mostu znana velika avtomobilska nesreča, pri katerih je bilo ranjenih pet oseb. Kakšno vznemirjenje je zaradi tega nastalo po vsem Bregu, znajo samo prebivalci teh vasi. Ko se duše ubijajo, se skoro nihče ne zganja, ko se žali Bog in težko prestopajo njegove zapovedi, skoro nihče ne premakne z mezin, cem, ko pa se rani par ljudi, vse hiti na pomoč. Še tako deleč bomo kmalu prišli, da pri cestni nesreči navzoči duhovnik ne bo mogel podeliti svetih

zakramentov, ker je ranjeni v veliki nevarnosti, da kmalu izdihne in zato mora hitro bolnišnico. Oj, kristjani, kam plovemo! Pri vsej bablonski zmešnjavi ostane neizpremenjeno: *Duša je več vredna kakor telo!*

ŠOLSKA RAZSTAVA

Na prvo julijsko nedeljo, ko smo imeli farno opasilo, se je zopet prišmejal sonce. Naši šolarji so prinesli veliko razstavo ročnih del in igrali prekrasno spevcigro »V kraještvu palčkov«. Udeležba je bila ogromna. Velika skupna razstava iz vseh šol dolinskega ravateljstva je zbudila izredno zanimanje in žela vso pohvalo. Kdor bi v teh časih, ko preveč starejših ljudi zgublja glavo, od mladine več zahteval, ta pač ne bi živel na Tržaškem! Dokler se bo mogla mladina svobodno vzgajati pod vodstvom krščanskih učiteljev, tako dolgo še lahko upamo, da se bo vreme tudi na Primorskem zjasnilo in bo zopet pamet merilo vsega našega življenja!!!

6 let. Družinski oče je izpovedal, da doma ni mogel preživljati družine, da si je cele dneve pridno delal.

Na kolodvoru na »Blancah« pa sta preskočila bodečo žico dva tam zaposlena delavca in sta se izročila obnejmim stražnikom.

Komu pa je še dobro tam preko meje, če že delavci tarnajo, da ne zaslužijo dovolj za preživljanje?

Iz Belgije

Naše fante iz okolice Kanala ob Soči, ki delajo v belgijskih premoševnikih, je zadela težka nesreča. 4. julija jim je zasulo v jami nepozabnega rojaka 37 letnega Franca Koširja, doma iz Gorenje vasi pri Kanalu. Z njim vred so našli smrt v globini zemlje še 4 drugi rudarji. Pok. Franca je prišel pokropiti tudi tamkajšnji škof. Pogreb je bil v Perennes 6. julija ob številni udeležbi. Bog daj Francu mir in pokoj, njegovim domačim pa tolažbo!

Nova stanovanja

Mestni občinski odbor je sklenil, da bo občina sezidala v Via Lantieri in v Via Brigata Pavia nekaj novih hiš s 60 stanovanji, nekaj drugih pa še v predmestjih.

Notranja komisija občinskih nastavljencev je prosila, da bi zaradi velike vročine bil uveden enoten nedeljen urnik dela. Občinski odbor je prošnji ugodil za meseca julij in avgust t. l.

Leseni most čez Sočo v Stražicah

Je še vedno zaprt, ker se še nihče ne more odločiti, da bi ga popravil. Zastopniki delavcev so se oglasili pri g. prefektu in mu predložili kake težave in stroške imajo z dolgo potjo čez druge mostove, da pridejo do tovarne. G. prefekt jim je obljubil, da se bo sam zavzel za skorajšnje popravilo mostu. Najbrže manjkajo sredstva. Za bodočnost bi se temu pomanjkanju prav lahko izognili, če bi pobirali mostnino.

Napredek vojne tehnike

Ameriška bojna letala so na manevrih z posrečenim poskusom spustila na zemljo nekaj 105 mm topov, takoj nato je druga skupina spustila tekoč zbrane avtomobile »jeeps«, ki so v prav kratkem času že odpeljali iste topove.

Opereta o Titu

Iz Budimpešte poročajo, da je v tamošnjem gledališču na sporedu opereta, ki je dobila Stalinovo nagrado in je sad kolektivnega dela sovjetskih avtorjev Vinjekova, Krachta in Tjipota. Delo prikazuje zgodbo brezposelnih tržaških mornarjev, ki dobijo ponudbo, da bi razkladali orožje, ki ga pošilja neka imperijalistična država nek jadranski državi. Mornarji se upro in zapojejo

svojo pesem »Svobodni veter«.

V opereti nastopijo še intriganti, vohuni, agenti, kapitalisti s pipami v ustih in denarnimi nakaznicami v žepih in še oseba — z masko državnika neke jadranske države.

Zapadnoevropski listi, ki to poročajo, odklanjajo vrednost in pametnost take tendenčne umetnosti, ki naj bi se imenovala komunistični socialistični realizem.

Konec roparske tolpe

Po petih letih polnih zločinovskih dejanj je prišla tudi ura maščevalne pravice nad proslulega sicilskega roparja Salvatora Giuliano. Bil je najprejdrzejši poglavar zločincev, ki mu cela armada v to izbranih, izvežbanih policijskih sil dolgo ni mogla do živga, ker je imel izvrstno organizirano obveščevalno službo. Neka radovedna norveška časnikarka je preteklo leto pač našla poti in sredstva, da ga je obiskala v njegovih skrivališčih, ki jih je stalno menjaval, a državna varnostna služba ga ni mogla najti. Bil je celo tako predrzen, da je pisal izzivalna pisma v Rim, napadal je varnostne straže iz zasede, se rogal vsemu preganjanju — a pretekli teden se je obroč zasledovalcev le stisnil okoli njegaja tam v bližini Castelvetro, prov. Trapani, in Giuliano je bil v zgodnjih jutranjih urah ustreljen, ko je hotel pobegniti iz hiše, kjer se je skrival. — Po smrti poglavarja, se je vdala tudi večina njegovih »podpoveljnikov«, par jih še iščejo. Na vesti imajo nešteto umorov in ropov, tudi bogataše so zaplenjevali in jih vodili v svojo »razbojniško republiko«, dokler niso dobili velikih odkupnin od njih. Tako se jim je ta razbojniška obrt razvijala in so postali od plena kar bogati, saj je sestra Giulianova zlahka plačala celih 70 tisoč lir za prevoz mrtvega brata na domače pokopališče v Montelepre.

Zdaj je konec strahu v zapadni Siciliji pred to roparsko tolpo.

Pesmi zelene pomladi

Na razpolago je še nekaj izvodov »Pesmi zelene pomladi«, vse prezagodaj umrlega pesnika Ladota Piščanca. Naj ne bo Slovenca, ki bi si ne obogatil srea s to prelepno zbirko. Knjige dobite v Katoliški tiskarni, na Piazzutti in v Katoliški knjigarni.

Darovi za sklad L. Kemperleta

G. Lovrenec Stojan 500; V. B. 300; K. Č. 500.— lir.

Hvala!

Radio Trst II.

Petek, 21. julija: 13.00 Glasba po željah. — 18.15 Nekaj Mozartovih skladb. — 20.30 Tržaški kulturni razgledi. — 21.00 Mojstri besede — Henrik Sienkiewicz. — 22.00 Koncert violinista Karla Sanežna. — 23.00 Nočne plošče.

Sobota, 22. 7.: 13.20 Salonski kvintet. — 18.30 Oddaja za najmlajše — Sebični princ. — 20.10 Južno ameriški orkestri. — 20.30 Programski periskop. — 21.00 Sobotni večer. — 22.00 Večerni koncert.

Nedelja, 23. 7.: 9.00 Kmetijska oddaja. — 11.30 Aktualnosti. — 12.00 Od melodije do melodije. — 13.00 Glasba po željah. — 18.00 Filmski trak. — 19.00 Pogovor z ženo. — 21.00 Z domače knjižne police. — 23.00 Plošče za lahko noč.

Ponedeljek, 24. 7.: 13.00 Prikljubljene slovenske melodije. — 18.15 Antonin Dvorak: Dumky trio op. 90. — 19.00 Evropski obnovitveni načrt. — 21.00 Vokalni koncert tenorista Renata Kodermaca. — 21.30 Mendelssohn: Simfonija št. 3. — 22.30 Melodije z juga.

Torek, 25. 7.: 19.00 Mamica pripoveduje. — 20.00 Operna glasba. — 21.00 Vzori mladini — Tomaž Edin. — 21.30 R. Strauss: Koncert za oboe in orkester. — 22.30 Melodije z juga.

Sreda, 26. 7.: 19.00 Zdravniški vedež. — 20.00 Iz Wagnerjevih oper. — 21.00 Vokalni kvartet Veseli bratci. — 21.20 De Falla: Noči v španskih vrtovih. — 22.30 Prikljubljene melodije.

Četrtek, 27. 7.: 13.10 Vokalni duet izvaja slovenske narodne. — 19.00 Slovenščina za Slovence. — 21.00 Radijski oder — František Langer: »Iskra v pepelu«, igra v 3 dej. nato pestra glasba.

Za smeh o pasjih dneh

»ENAKO, GOSPOD PROFESOR!« Na neki gimnaziji se je profesor poslovil pred Božiči od svojih učencev: »Vesele božične praznike vam želim. Naj bi vas srečala pamet v novem letu!«

»Enako, gospod profesor!« je odgovoril razred enoglasno.

TOLAŽBA.

Sinček je prišel s slabim izpričevalom domov. »Kaj?« se je razjezil oče. »Ti si zadnji! Vsaj predzadnji da bi bil. A?« — Nadebudni kratko hlačnik je odgovoril: »Saj predzadnji je že eden.«

DAROVI

ZA »SLOVENSKO SIROTIŠČE« P. n. Podbršič Terezija 200; zbirka (B) 167; gospa Paveskovič je darovala nekaj prav čednih oblek za naše srote; N.N. v Gorici 200; Valentin Bensa 325; Mavr Stefan 100.— lir.

Vsem dobrotnikom srčna hvala in zagotovilo molitve!

Odgovorni urednik: Stanko Stančič
Tiska tiskarna Budin v Gorici

NOVICE

Blagodejni dež

Po hudi in izredni vročini je 7. julija popoldne le prišla nevihta, ki je vsaj nekoliko ohladila zrak. V goriškem mestu samem ni bilo večjih nalivov, zato tudi vrtovi niso dovolj zaliti, a huda nevihta s ploho je divjala nad Trstom, kjer je tudi povzročila precej škode na poslopih v mestu, zlasti v okolici Montebella. Nevihta s točo pa je razsajala severno od Padove, kjer je ruvala drevje, v Karniji okrog Tolmezza in v Tirolskih Alpah in dolinah.

V goriškem mestu in okolici je končno le žejno zemljo namočil dež 15. 7. jutraj, ko je dobro lilo cele 3 ure. Seveda bomo še prosili za dež, ker je julijska vročina še vedno huda.

Nova maša v Rimu

Dne 2. julija je imel novo mašo v Rimu v kapeli šolskih sester v Via dei Colli štajerski frančiškan p. Alfonz Ferenc. Za to priliko se je zbralo pri sestrah precej naših ljudi, ki so pripravili g. novomašniku okusno domačo slavo. G. novomašniku čestitamo tudi mi in mu voščimo obilo božjega blagoslova pri njegovem bodočem delu v domovini ali kjer koli drugod, kamor ga bo božja Previdnost poklicala.

Pravda za Trgovski dom pred sodiščem

Pred prizivnim sodiščem v Benetkah se je dne 5. julija vršila razprava zaradi lastnine bivšega Trgovskega

ga doma v Gorjci. Palača je namreč bila last Trgovske in obrtne zadruge v Gorjci, toda leta 1933 so tedanje fašistične oblasti zadržni odbor razpustile in njeno premoženje likvidirale. Tako je vladni komisar ing. Faleschini prodal stavbo federalu Avenantiju. Prodaja se je torej res izvršila »med brat«. Kot last bivše fašistične stranke je Trgovski dom po letu 1945 postal državna lastnina. Razprava v Benetkah se zadnjič še ni končala. Odgovorila se je na poznejši čas. Vsekakor bo zanimivo vedeti, kako se bo končala. To nam bo pokazalo, v koliki meri je italijansko državno sodstvo neodvisno od politike in v službi pravice.

Društvo »Pravnik«

»Te dni se je vršil v Trstu ustanovni občni zbor društva »Pravniki«, političnega stanovsko-strokovnega združenja tržaških pravnikov slovenske, hrvaške in srbske narodnosti. Namen društva je preučevanje in gojenje pravnih ved ter udejstvovanje z nasveti in predlogi pri tvorbi in praktičnem izvajanju zakonov.

Za prvega predsednika društva je bil izvoljen g. dr. Josip Abram, v čigar pisarni v ul. Torrebianca 18. je začasni sedež društva.

Vedno novi pobegi

Tudi pretekli teden so pričezali čez mejo novi »osvobodenci«. Na mostu čez Vipavo pri Rupji so obmejni stražniki zasačili družino iz Renča s tremi otroki, kojih najstarejši šteje

ko ga je privabil sem. Kol za njim je gnal in stoji le rahlo v fleh.

Misijonar je pogledal gladek les in dvom se je pojavil v njegovem pogledu.

»Timankovo ostro oko je takoj odkrilo škodo. Trikrat je že izdrikl. Oglej si trato, ali ni, kot da bi se je še nikdar ne dotaknila roka?«

Res je bilo tako.

»Ondessonk, močan pritisk podere kol. Tu pojdeš skozi. Druga ograja ni olupljena od znotraj in se zaradi tega lahko prepleza. Če črna suknja tega ne bo zmogla, stopi lahko na moje rame. Ko smo enkrat tam, nam bodo prijatelji pomagali naprej.«

»Toda stražniki in psi, ki hodijo od časa do časa med ograjama?«

»Manitu in Chionata nam bosta pomagala.«

»Tako bodi!«

Pater je še dolgo gledal kol. Nato sta se počasi vrnila v vas. Ozračje je postalo silno soparno; pot jima je stal na čelu, ko sta dospela do pastrove koč.

»Bog naj nama bošlje viharno noč kot včera,« je rekel misijonar, ko je krepko stisnil mladenčju roko, in naj nama stoji ob strani v uri nevarnosti.«

.*.

Medtem ko sta snovala ta načrt za beg, so pa taborili ne daleč od Andagarona njihov prijatelj iz hronske dežele.

Bilo je opoldne prejšnjega dne. Sončni žarki so se iskrili se bliskali iz valov reke Mohawka, ki se je vila kot velikanski srebrni pas okoli je lovih gozdov. Tam je sedel v senčnatem grmovju dobro skrit Fernan s petdesetorico svojih rojakov in z Indijanci. Dolga pot je utrudila močne može. Nezanje potov in velika skrb, s katero so zbrsavalili vse sledove, sta njihov prihod nekoliko zavlekli. Zadnje dni so bili vedno v bližini majhne čete, ki je očividno spremljala bolnega Irokeza. Slutili so, da je Huango. Ker pa je bila glavna sila komaj en dan za njimi, se niso upali jih napasti.

Sedaj so ugledali na drugem bregu Andagarona, cilj svojega potovanja. Zavedali so se, da je potrebno hitro in odločno delo. Komaj se je začelo mračiti, sta se vzdignila Fernan in Chionata in odšla na poizvedovanje. Kmalu sta dospela na breg reke Mohawka in jo preplavala. Tu je Chionata vprva kričnil kot jastreb. Oprezovalca sta se potem skrila v obrežno grmovje in čakala, da se je popolnoma zmračilo.

Sonce je kmalu izginilo in mogočni viharji oblaki so pokrili nebo. »Hvala našemu velikemu Bogu,« je zašepetal Fernan. »Pošilja nama krasno noč. Pojdi, Chionata, pogumno na delo!«

Z lahkimi, hitrimi koraki sta se bližala vasi. Že sta razločila prvo temno črto ograj, kar je Indijanec nenadoma ustavil svojega tovariša. Njegov oster voh mu je javil bližino prve irokeške straže. Hitro sta se vrgla na tla, se obrnila v stran in se vila kot kače skozi visoko travo. Čez nekaj časa je ustavila prva vrsta

sta kolov njihovo prodiranje.

Kaj storiti? Jo preplezati? Toda če se ponesreči, bodo beli može in Algonkinci brez večjega vodnika. In vendar sta morala napeti vse sile in doseči razgovor s Timankom. Brez dogovora z njim bi se lahko vsak rešilni poskus izjalovil. Zato sta sklenila, naj samo eden prepleza ograjo. Žreb je zadel Indijanca. Stopil je na močne Fernanove rame, se zavihtel z njih na leseno ograjo in splezal na drugi strani na tla. Tu je med bobnenjem groma kričnil drugič. Napeto je čakal na odgovor. Nič glasu. Lezel je dalje. Še enkrat je zadonel hripavi krik preko vasi. Vse tiho.

Daljša ustavljanje bi bilo nevarno. Chionata je hitro preplezal ograjo in poiskal Fernana. Malo razočarana sta se vrnila. »Če je Timanko še živ,« je rekel končno Indijanec, »je gotovo slišal krik. Jutrišnji večer bo prinesel gotovost.«

(Nadaljevanje)